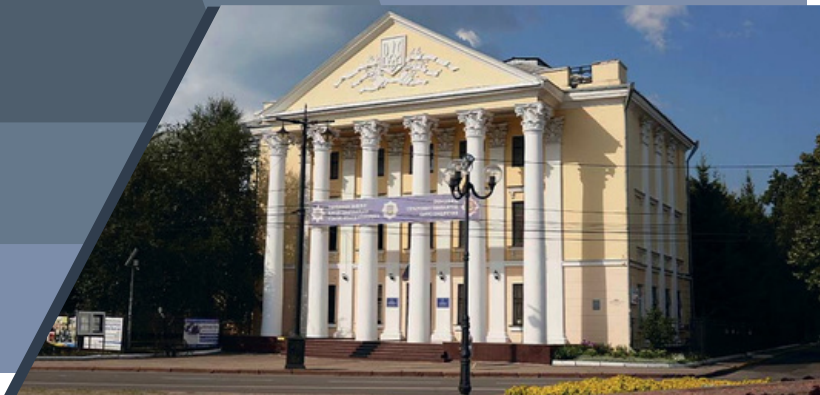

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ДИСКУСІЙНОЇ
ПЛАТФОРМИ
«ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА
В УМОВАХ ВІЙНИ»**

21 листопада 2025

ДОНЕЦЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ, СОЦІОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської науково-дискусійної платформи
ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ВІЙНИ

21 листопада 2025 року

м. Кропивницький

УДК: 364:32:342.78 (477)(082)

Гуманітарна політика в умовах війни: матеріали Всеукраїнської науково-дискусійної платформи (в авторській редакції), (м. Кропивницький, 21 листопада 2025 року). Кропивницький, 2025. 393 с.

*Затверджено Вченою радою
Донецького державного університету внутрішніх справ
(протокол № 6 від 24 грудня 2025 року)*

Публікується за матеріалами Всеукраїнської науково-дискусійної платформи «Гуманітарна політика в умовах війни», 21 листопада 2025 року. Збірник містить тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-дискусійної платформи «Гуманітарна політика в умовах війни», яка відбулася 21 листопада 2025 року на базі Донецького державного університету внутрішніх справ.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників закладів освіти й наукових установ, здобувачів вищої освіти юридичного і правоохоронного напрямів, а також на тих, хто цікавиться питаннями значення та ролі гуманітарної політики в умовах війни, пріоритету особистості, прав і свобод, цінностей демократії, толерантності та відповідальності. Матеріали збірника опубліковані в авторській редакції.

© ДонДУВС, 2025
© Автори тез доповідей, 2025

дисципліною, а потужним інструментом формування національної свідомості та громадянської відповідальності.

Підсумовуючи слід зазначити, що спеціальна професійна освіта поліцейського сьогодні - це не лише просто етап підготовки до служби, а фундамент формування особистості, здатної діяти в умовах динамічних викликів сучасного суспільства. Вона покликана забезпечити не лише набуття знань і навичок, а й розвиток етичних принципів, почуття відповідальності, поваги до прав людини, верховенства права, національного патріотичного виховання.

Спеціальна професійна підготовка стає першим кроком у становленні справжнього поліцейського – захисника правопорядку, громадянина – патріота та служителя суспільству, який впевнено діє на захист своєї України.

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення 27.10.2025).

2. Порядок проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 червня 2024 р. № 734. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/734-2024-%D0%BF#Text> (дата звернення 27.10.2025).

Світлана Вінтонів-Бахарєва

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

ГУМАНІТАРНА БЕЗПЕКА І ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ В ЕПОХУ ПОСТПРАВДИ

Під епохою постправди розуміють стан сучасного суспільства, в якому суспільна думка формується швидше під впливом суб'єктивних уявлень, емоцій та переконань, аніж об'єктивних фактів. На намагання відійти від трактування істини як важливої категорії об'єктивного знання вказує дослідник Лі Макінтайр: «префікс «пост» означає не стільки те, що ми перебуваємо «після» правди в часовому сенсі (як у слові «післявоєнний»), скільки те, що правда затьмарена – що вона стала неважливою» [2, с. 5].

В контексті гуманітарної безпеки як стану захищеності особистості в усіх сферах буття, починаючи від реалізації фізичних потреб і закінчуючи захистом ідентичності, культурної та духовної сфери, ми можемо говорити про епоху постправди як періоду тотальної невизначеності сенсу. Найбільша небезпека полягає у тому, що сама по собі постправда може стати інструментом для маніпуляції, адже так зручно нав'язати будь-яку позицію там, де немає визначених сенсів і нічого сталого.

Коли втрачається єдиний епістемологічний базис, то ми можемо говорити про наступні загрози гуманітарній безпеці:

- гіперреальність, що претендує на заміщення реальності, – стан за якого фейки стають настільки правдоподібними, що впливають на думки та дії не менше, ніж положення справ, що має місце у дійсності;
- фрагментація реальності, коли немає сталого погляду на одну і ту само проблему, а різні соціальні групи можуть знаходитися у власних інформаційних бульбашках;
- інформаційне перенавантаження при недостатній кількості релевантної інформації;
- еквівалентність джерел, коли з однієї сторони ми кажемо, що не має бути авторитетної думки, бо експерти теж можуть бути упередженими, а з іншої – не бачимо різниці між думкою вченого та постом у соцмережах.

Всі ці виклики постправди стають особливо помітними в українських реаліях під час війни, коли перестають бути теорію з підручників, а стають практикою, від якої може залежати виживання. Коли постправда експлуатується іншою стороною для того, щоб викликати негативні реакції, розколоти суспільство, підірвати довіру до ти чи інших соціальних інститутів, то вона стає не підґрунтям для толерантності і поваги до іншої точки зору, але реальним викликом для гуманітарної безпеки.

Всі описані вище проблеми дуже часто прирівнюють до викликів інформаційної доби, але насправді в їх основі лежить світоглядна криза, а це означає, що рішення не може бути суто технологічним. На наш погляд, саме критичне мислення може відіграти роль того «інформаційного імунітету», який є необхідним сьогодні [2, 3].

Для нас зручно є позиція, коли ми в критичному мисленні бачимо лише інструмент для логічного аналізу і захист від загрозливих маніпуляцій, тим не менш, такий підхід є спрощеним, а також не завжди відповідає дійсності, оскільки критичне мислення це швидше спосіб буття, ніж просто одна з навичок, яку ми застосовуємо у необхідний момент. Критичне мислення має стати чимось на кшталт нового категоричного імперативу у сучасну цифрову епоху та сприяти становленню нового типу індивіда: «Гуманістичний вимір критичного мислення розкриває його як невід’ємний елемент становлення вільної та відповідальної особистості» [2, с. 47].

Втім, слід зазначити, що навіть критичне мислення не є панацеєю і вимагає раціонального підходу, оскільки сама здатність до нього формується під впливом тих самих інформаційних потоків, які ми маємо аналізувати, що призводить до ефекту, який відтворює логіку герменевтичного кола. Також розвиток критичного мислення має постійно балансувати між осмисленням реальності і тотальною недовірою до неї.

Список використаних джерел

1. Lee C. McIntyre. Post-truth. MIT Press: Cambridge, MA. 2018. 232 pp.
2. Горбань О., Вінтонів-Бахарєва С., Панасюк Л. Критичне мислення як світоглядна основа протидії загрозам гуманітарної безпеки. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2025. Вип. 60. С. 45–52.

3. Horban O., Stadnyk M., Tarasiuk L., Martych R., Vintoniv-Bakharieva S., Panasiuk L. Digitalization Of Higher Education As A Tool For Improving Humanitarian Security. Journal of Theoretical and Applied Information Technology. 2025. Vol. 103, № 18. P. 7656–7669.

Злата Волобоєва

Донецький державний університет внутрішніх справ

Науковий керівник:

Ольга Габорець

ОСВІТА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗБЕРЕЖЕННЯ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА ВІДБУДОВИ СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Повномасштабна військова агресія російської федерації проти України поставила перед суспільством низку фундаментальних питань, пов'язаних з національною ідентичністю, культурною самобутністю та роллю освіти у збереженні державності. Адже війна руйнує не лише інфраструктуру, а й створює серйозні виклики для національної свідомості, що робить освіту одним з найважливіших механізмів забезпечення соціальної єдності.

Вітчизняні науковці розглядають освітній простір як середовище, де формується громадянська позиція та духовна єдність суспільства. В умовах війни освіта виходить за межі традиційної педагогічної діяльності та набуває нових функцій – соціокультурного опору та захисту національних цінностей [1, с. 87]. У цьому контексті важливо розуміти, що заклади освіти стають не просто місцем передачі знань, а центрами збереження культурної пам'яті, де формується патріотична свідомість молодого покоління. Саме через освіту передаються ті цінності, які визначають майбутнє нації.

Воєнний стан суттєво змінив організацію освітнього процесу в нашій державі. Міністерство освіти і науки України запровадило дистанційне та змішане навчання, що стало вимушеною відповіддю на загрози безпеці учасників освітнього процесу. Водночас така перебудова стала підґрунтям для нових проблем. Технологічні обмеження, цифрова нерівність, психологічні травми – все це значно ускладнює навчання. Особливо відчутною стала відсутність живого спілкування між викладачами та здобувачами освіти, що обмежує розвиток комунікативних навичок та емоційного інтелекту. Як наслідок, здобувачі освіти втрачають важливий досвід соціальної взаємодії, який неможливо повністю компенсувати онлайн-форматом.

Також війна породжує специфічні форми колективної ідентичності. Спільні випробування згуртовують людей, посилюють патріотичні настрої та усвідомлення належності до національної спільноти. Проте, як справедливо зазначає Ю. В. Сапелкін, брак єдності в політичному дискурсі може призвести до кризи цінностей та розколу в суспільстві, як неодноразово було в минулому України [2, с. 390]. Саме тому особливе значення нині мають дисципліни гуманітарного циклу. Історія України, українська мова та література – це не